

વર્ષ-૧૧, અંક-૧૨, સંવત ૨૦૭૨ માગશર વદ-૨,
પ્રસિધ્ધ તા. ૨૭-૧૨-૨૦૧૫, રવિવાર
છુટક નકલ રૂા. ૫-૦૦, વાર્ષિક લવાજમ રૂા. ૬૦-૦૦

Chetavni (GUJ) RNI No. GUJ GUJ / 2005 / 16095
Postal Regd. No. GAMC-1507/2015-2017 Valid up 31-Dec-2017
Posted at Ah'd PSO On 27th of Every Month
Licence to post without Prepayment No.
CPMG/GJ/129/2015-17 Valid upto 31-12-2017

જ્ય પરમાત્મા

ગુણૈરુદારો દયયા ચ પૂર્ણઃ,
ગંગાસમો યશ્ચ મતઃ શુચિત્વે ।
યઃ કર્ણધારશ્ચ ભવાદ્ધિમધ્યે,
સ વલ્લભઃ સદ્ગુરુશ્ચ જેયાત્ ॥

જેનું હૃદય વિશાલ અને દયાથી ભરપુર હોઈ જેઓ
ગંગા સમાન પવિત્ર છે અને જેઓ સંસાર સાગરમાં (અમારા)
સુકાની છે, તેવા સદ્ગુરુ વલ્લભનો જય થાઓ.

નિજકર્તવ્યમેષેતત્ શિષ્યકલ્યાણસાધનમ્ ।
ભાવના સેવિતા યેન, સ્પહિતં ચ તિરસ્કૃતમ્ ॥
ઉપેક્ષ્ય નિજસૌખ્યં તત્ શિષ્યેભ્યો યૌગિકં બલં ।
સદા વિતીર્ણ યેનાત્ર રમૂજિલાલ તે નમઃ ॥

શિષ્યોનું કલ્યાણ કરવું એ પોતાનું કર્તવ્ય છે. એવી
જેમણે ભાવના સેવી અને પોતાના હિતની અને સુખની પરવા
કર્યા વગર શિષ્યોને જેમણે સદા યૌગિક બળ આપ્યું તેવા હે
રમુજીલાલ ! આપને નમસ્કાર હો.

(ગતાંગથી ચાલુ...)

દાનં દરિદ્રસ્ય વિભોઃ ક્ષમિત્વં, યૂનાં તપો જ્ઞાનવતાં ચ મૌનમ્ ।
ઈચ્છા નિવૃત્તિશ્ચ સુખોચિતાનાં, દયા ચ ભૂતેષુ દિવં નયન્તિ ॥
(પદ્મપુરાણ, પાતાલ. ૯૨/૫૮)

દરિદ્રે કરેલું દાન, સમર્થની ક્ષમા, નવજીવાનની તપસ્યા, જ્ઞાનીનું મૌન, સુખભોગની સગવડતાવાળાની નિવૃત્તિ અને સંપૂર્ણ પ્રાણીઓ પ્રત્યે દયા, આ સર્વ સદ્ગુણો સ્વર્ગમાં લઈ જાય છે.

સર્વેષામેવ દાનામશદાનાં પરં વિદુઃ ।
સર્વપ્રીતિકરં પુણ્યં બલપુષ્ટિવિવર્ધનમ્ ॥
નાન્નદાનસમં દાનં ત્રિષુ લોકેષુ વિશ્રુતમ્ ।
અન્નાદ્ભવન્તિ ભૂતાનિ મ્રિયન્તે તદ્ભાવતઃ ॥
(સ્કં. પુરાણ રે.ખં. ૫૨/૧૦-૧૧)

સર્વ દાનોમાં અન્નદાનને ઉત્તમ માનેલું છે. અન્નદાન સર્વને પ્રસન્ન કરવાવાળું, પુણ્યમૂલક તથા બળ અને પુષ્ટિને વધારવાવાળું છે ત્રણે લોકમાં અન્નદાન સમાન બીજું કોઈ શ્રેષ્ઠ દાન નથી. કારણ કે અન્નથીજ પ્રાણીઓ ઉત્પન્ન થાય છે અને અન્નના અભાવથી મરણ પામે છે.

ભૂપ્રદો મણ્ડલાધીશઃ સર્વત્ર સુખિતોડન્નદઃ ॥
તૌયદાતા સુરુપઃ સ્યાત્ પુષ્ટશ્ચાન્નપ્રદો ભવેત્ ।
પ્રદીપદો નિર્મલાક્ષો ગોદાતાર્પ્યમલોકભાક્ ॥
સ્વર્ણદાતા ચ દીર્ઘાયુસ્તિલદઃ સ્યાચ્ચ સુપ્રજઃ ।
વેશ્મદોડત્યુચ્ચસૌધેશો વસ્ત્રદશ્ચન્દ્રલોકભાક્ ॥
હયપ્રદો દિવ્યદેહો લક્ષ્મીવાન્ વૃષભપ્રદઃ ।
સુમાર્ય શિબિકાદાતા સુપર્યઠકપ્રદોડપિ ચ ॥
શ્રદ્ધયા પ્રતિગૃહ્ણાતિ શ્રદ્ધયા યઃ પ્રચચ્છતિ ।
સ્વર્ગિણો તાવુભૌ સ્યાતાં પતતોડશ્રદ્ધયા ત્વધઃ ॥
(સ્કં. પુરાણ. બ્રા. ધ. મા. ૬/૯૫-૯૯)

ભૂમિનું દાન કરવાવાળો મંડલેશ્વર થાય છે, અન્નનું દાન દેનાર સર્વત્ર સુખી થાય છે, અને જલનું દાન કરનાર સુંદર રૂપને પામે છે. ભોજન દેવાવાળો હૃષ્ટપુષ્ટ

થાય છે, દીપનું દાન કરનારને નિર્મળ નેત્રો પ્રાપ્ત થાય છે, ગૌદાન કરનાર સૂર્યલોકનો ભાગી થાય છે, સુવર્ણનું દાન કરનાર દીર્ઘાયુ થાય છે અને તલનું દાન કરનાર ઉત્તમપ્રજાને પામે છે. ઘરનું દાન કરનાર ઊંચા મહેલના અધિકારી બને છે. વસ્ત્રનું દાન કરનાર ચંદ્રલોકને પામે છે. ઘોડાનું દાન કરનાર દિવ્ય શરીર મેળવે છે. બળદનું દાન કરનાર ધનાઢ્ય થાય છે. પાલખીનું દાન કરનાર સુંદર સ્ત્રી પામે છે. ઉત્તમપલંગનું દાન કરનાર પણ તેજ ફળ પામે છે. જે શ્રદ્ધાપૂર્વક દાન આપે છે તથા જે શ્રદ્ધાપૂર્વક દાન ગ્રહણ કરે છે. તે બન્ને સ્વર્ગલોકના અધિકારી થાય છે, પરંતુ અશ્રદ્ધાથી બન્નેનું અધ:પતન થાય છે.

દ્વાવમ્ભસિ નિવેષ્ટવ્યૌ ગલે બદ્ધ્વા દૃઢાં શિલામ્ ।
ધનવન્તમદાતારં દરિદ્રં યાતપસ્વિનમ્ ॥

(મહાભારત, ઉદ્યોગ. ૩૩-૬૫)

જે ધનિક હોવા છતાં દાન ન દે અને જે દરિદ્ર હોવા છતાં કષ્ટ સહન કરી ન શકે તે બન્નેને ગળામાં મોટો પથ્થર બાંધીને પાણીમાં ડૂબાડી દેવા જોઈએ.

નીતિના પૈસાનું દાન કરવામાં આવે તો અવશ્ય લાભ થાય છે. પણ અનીતિથી પેદા કરેલું નાણું દાન કરવામાં આવે તો તે ફાયદાકારક નથી.

નીતિના પૈસાનું જ દાન કરવું - દ્રષ્ટાંત

એક ત્યાગી અને ઈશ્વરવિશ્વાસુ મહાત્મા કૃષ્ણાનંદ બનારસમાં રહેતા હતા. તેઓ કોઈ પણ માણસ પાસેથી ભીખ માંગતા નહિ પણ ટોપી સીવી પોતાનું ગુજરાન ચલાવતા હતા. ફક્ત એક ટોપી સીવવાની કિંમત બે પૈસા લેતા. તેમાંથી એક પૈસો દાન કરતા અને બાકીના એક પૈસાથી પોતાની આજીવિકા ચલાવતા હતા. જ્યાં સુધી બે પૈસાનો પૂર્ણ ઉપયોગ ન થતો ત્યાં સુધી ટોપી સીવવાનું બંધ રાખતા અને પોતાની પર્ણકુટીમાં બેસી પ્રભુભજન કરતા હતા.

એક પૈસાપાત્ર શેઠ ગંગારામ મહાત્માના શિષ્ય હતા. એક દિવસે ગંગારામે ગુરુદેવને પૂછ્યું કે પ્રભુકૃપાથી મારી પાસે પૈસા છે તો તેમાંથી હું કોને દાન આપું ? ગુરુદેવે કહ્યું કે જેને તું સુપાત્ર માનતો હોય, તેને દાન આપજે.

શિષ્યને રસ્તામાં એક ગરીબ આંધળો મળ્યો, તેને સુપાત્ર જાણી એક સોનાની

મહોર આપી. બીજે દિવસે તેજ રસ્તેથી ગંગારામ પસાર થતો હતો ત્યારે એક આંધળો બીજા આંધળાને કહેતો હતો કે ગઈ કાલે એક મૂર્ખ માણસે મને સોનાની મહોર આપી, તે પૈસામાંથી મેં દારૂ ખરીદ્યો અને રાત્રે એક વેશ્યાને ત્યાં જઈ આનંદ ભોગવ્યો. આ બેઉ આંધળાઓ વચ્ચે થતી વાતચીત ગંગારામે સાંભળી, તેનાથી ગંગારામને ભારે શોક લાગ્યો. તેઓએ ગુરુદેવની પર્ણકુટીએ જઈ ગુરુદેવને આ વાત કરી.

ગુરુદેવે શિષ્યના હાથમાં એક પૈસો મૂક્યો અને કહ્યું કે જે માણસ પ્રથમ મળે તેને આ પૈસો આપજે. આ પૈસો મેં સત્ય મહેનતથી ટોપી સીવીને પ્રાપ્ત કર્યો છે.

પૈસો લઈને ગંગારામ પોતાને મકાન જવા નીકળ્યો. પ્રથમ રસ્તામાં એક માણસ દેખાયો, તેને પૈસો આપી દીધો અને તેની પાછળ ચાલવા લાગ્યો. તે માણસ એક નિર્જન સ્થાન પર ગયો અને તેણે કપડામાં છુપાવી રાખેલું એક મરેલું પક્ષી બહાર કાઢી ફેંકી દીધું. ગંગારામે તેને પૂછ્યું કે તેં મરેલા પક્ષીને શા માટે કપડામાં છુપાવ્યું હતું અને તેને શા માટે પાછું ફેંકી દીધું? તેણે કહ્યું કે આજ સાત દિવસ થયા મારૂ કુટુંબ ભૂખથી પીડાય છે. ભીખ માંગવાનું મને પસંદ નથી, આજે આ જગા પર એક મરેલું પક્ષી પડેલું જોયું તેને હું લાચારીથી ઊંચકી લઈ પરિવારની ભૂખ મિટાવવા માટે મારે મકાન જતો હતો. ઈશ્વરની કૃપાથી આપે વિના માગે મને પૈસો આપ્યો, એટલે મને મરેલા પક્ષીની જરૂર રહી ન હોવાથી મેં તેને જે જગ્યાએથી લીધેલું ત્યાં પાછું મૂકી દીધું છે.

આ વાત સમજી ગંગારામને ભારે અચંબો લાગ્યો. ગંગારામ સીધો ગુરુદેવ પાસે ગયો અને સર્વ વૃત્તાંત કહી સમજાવ્યું.

ગુરુદેવ બોલ્યા કે :- હે ગંગારામ ! આ વાતથી સ્પષ્ટ સમજાય છે કે તું દુરાચારીઓની સાથે મળી જઈ અન્યાયપૂર્વક ધન કમાયો હોવો જોઈએ. તે ધનમાંથી તેં દુરાચારી આંધળાને દાન આપ્યું તેથી તેણે મદિરા પીધી અને વેશ્યાને ત્યાં જઈ આનંદ લૂંટ્યો. મારી ન્યાયપૂર્વકની કમાણીના એક પૈસાએ એક કુટુંબને નિષિદ્ધ આહારથી બચાવી લીધું. તેથી હંમેશ માટે તું યાદ રાખજે કે સાચી કમાણીના પૈસાનું કરેલું દાન સારા કામમાંજ વપરાય છે અને દાન લેનારની બુદ્ધિ પવિત્ર રહે છે.

અનીતિની કમાણીમાંથી કરેલા દાનથી દાન લેનારની બુદ્ધિ પવિત્ર હોવા છતાં અવશ્ય ભ્રષ્ટ થાય છે.

એટલા માટે મહારાજશ્રી વલ્લભરામે “ચેતવણી”માં કહ્યું છે કે :-

સત્ય કર્મમાં વાપરેલ નાણાં, મિથ્યા કદી જાતા નથી;
કુકર્મથી મેળવેલ નાણાં, સુખે કોઈ ખાતા નથી.
ચાર ઘડી ઊજળું દીસે, પણ છેવટ અંધકાર છે;
પાપકર્મથી પ્રલય થાયે, સત્ય કર્મે જયકાર છે.

દુનિયામાં દાન કરનાર હંમેશાં ઊંચું જુએ છે પણ તે તેની મૂર્ખતા છે. યથાર્થ રીતે દાન આપતી વખતે આપણું મોઢું પણ ઘુપાવવું જોઈએ.

દાન કરનારે નીચું જોઈ દાન કરવું - દેષાંત

એક મહાન સદ્ગુરુઓ સત્યવાન નામનો શિષ્ય હતો. પ્રભુ-સદ્ગુરુની કૃપાથી તેની આર્થિક સ્થિતિ બહુ જ સારી હતી. તે ધર્મને સંપૂર્ણ સમજતો હોવાથી પોતાની ધન-સંપત્તિમાંથી ગરીબ માણસોને દાન આપતો. જ્યારે તે ગરીબને દાન આપતો ત્યારે પોતાનું મોં ઘુપાવતો અને પોતાની આંખો નીચી રાખતો. કોઈ માણસે પૂછ્યું કે :- તમો દાન આપતી વખતે આવી રીતે કેમવર્તો છો? ત્યારે તેણે જણાવ્યું કે :-

દેનહાર કોઈ ઔર હે, દેત રહત દિન રૈન;
લોક ભરમહમપર ધરૈં, યાતે નીચે નૈન.

દેવાવાળો તો એક પ્રભુ જ છે. હું એક નિમિત્તે માત્ર પણ નથી. છતાં લોક મને નિમિત્ત માત્ર અને દાતા માને છે તે કારણથી હું શરમનો માર્યો મારી આંખો અને માઝું મસ્તક નીચું રાખું છું.

---○---

પ્રભુએ દરેક માણસને હાથ આપ્યા છે તે દાન કરવા માટે અને પ્રભુએ દરેકને મસ્તક આપ્યું છે તે નમવા માટે જ છે. એટલા કારણે એક સંત મહાપુરૂષે કહ્યું છે કે :-

બાસ કે સંગતો નાક દિયો, આંખ દિયો દેવદર્શનકું;
હાથ દિયો કરને કુછ દાનકું, પાઉં દિયો જગ જાત્રનકું.
કાન દિયો સુનને પુરાનકું, મુખ દિયો ભજ મોહનકું;
હે પ્રભુ સબ અચ્છો દિયો, પણ પેટ દિયો પત ખોવનકું.

મહારાજશ્રી વલ્લભરામે લખ્યું છે કે :-

પુણ્ય કર દાન કર, પ્રભુજીકો ધ્યાન ધર;
મુમતમેં મત મર જાયગા, જોબન જર પીછેસે પસ્તાયગા.
મે રા તો રા કરકે, પારાયા જર હરકે;
ભંડાર ઘર ભર દે સબ યાહિ ધરકે, તું ઠાલા ઠોઠ જાયગા.
ચેત લે મૂર્ખ જન, ભ્રાતા માતા તાતા તન;
સબ સુખ હે સપન, ઘર ઘનકી માયામેં ખતા ખૂબ ખાયગા.
કહે તા વલ્લભરામહરિકો સામર નામ;
તજ દે કુથલા ઠામ, જમપુર ઠામજાકે પાપી તું પીટાયગા.
(વલ્લભ નીતિ)

સાખીઓ.

અન્ન સમો પુણ્યજ નહિ, પાત્ર સમો નહિ દાન;
સાયુજ્ય સમો મોક્ષજ નહિ, ભક્ત “વલ્લભ” હરીપાન.
જ્ઞાન ધ્યાન નો દાનથી, જન્મન પામે ફેર;
“વલ્લભ” તોણે પોહેડીયો, તારી ઈકોતેર.
ધ્યાની થયો દાની થયો, પણ નહિ જ્ઞાનીજન;
ત્યાં સુધી મુક્તિ નહિ, “વલ્લભ” વેદ વચન.
જ્ઞાની થયો ધ્યાની થયો, પણ દાતા નહિ હોય;
પરોપકાર વિના નથી, હરિને “વલ્લભ” હોય.
ચાર વેદનો ચાબકો, જ્ઞાન ધ્યાન નો દાન,
આ શીખ અંતરના ધરી, તે નર ખર સમાન.
(વચન વલ્લભ)

બ્રહ્મચર્ય :- જે સ્ત્રી જાતિથી સો ગાઉ દૂર રહે, નારીને સ્પર્શ ન કરે, તેની સાથે વાતચીત ન કરે, તેને સાચો બ્રહ્મચારી કહેવાય નહિ; પરંતુ વાકજાળમાં ફસાવનાર, દેહ લાલિત્યમાં લલચાવનાર અને અનેક કળાથી ભરપુર એવી વારાંગનાઓના સહેવાસમાં રહેવા છતાં, તેમની સાથે બોલવા, બેસવા, હાસ્ય કરવા અને તેમને અડકવા છતાં જે એકાંતમાં પણ અખંડ બ્રહ્મચર્ય પાળી શકે અને વિષમસંજોગોમાં પણ જે મનનો નિગ્રહ તૂટવા ન દે, તે સાચો બ્રહ્મચારી છે.

બ્રહ્મચર્ય એટલે વિષય ભોગવવો નહિ એવો સામાન્ય અર્થ સર્વ કોઈ કરે છે, પરંતુ

યોગમાર્ગમાં એવો અર્થ કરેલો છે કે મન, ઈન્દ્રિયો, બુદ્ધિ, આત્મા પરોક્ષ વા અપરોક્ષ રીતે તમામ પ્રકારના ભોગોથી અને ભોગ ભોગવવાની વૃત્તિથી વિરક્ત થઈને જ્યાં આત્મા બ્રહ્મતત્ત્વને જાગ્રત કરી, પરમબ્રહ્મમાં વિચરે છે તેનું નામ બ્રહ્મચર્ય છે.

માટે યોગના સાધકે પ્રથમ ભોગની આસક્તિઓ ત્યાગ કર્યા પછી જ યોગમાં લાગવું, કેમકે ભોગ તજવા વિના યોગસાધના નિરર્થક જાય છે. તેથી જ્યાં ભોગ છે ત્યાં યોગ પ્રવેશી શકતો નથી. યોગ તથા ભોગ બન્ને સાથે ન સધાય તેથી યોગીએ ભોગ તજવા અને ભોગીએ યોગ તજવા, એમ કહ્યું છે. કારણ કે ભોગેચ્છાવાળો જો યોગ કે સમાધિ સાધવા બેસે તો તે વિષયાકાંક્ષી હોવાથી તેનું મગજ ભ્રમિત થઈ જાય છે અગર તેને લૌકિક ઉન્માદ દશા થઈ જાય છે.

“શરીર માદાં ખલુ ધર્મ સાધનમ્” કહી શાસ્ત્રકારો ધર્મ સાધન કરવામાં શરીરને પ્રથમ અને મુખ્ય સાધન માને છે, અને શરીરનું મુખ્ય ઓજસ તત્ત્વ અને સત્ય બ્રહ્મચર્ય છે. બ્રહ્મચર્યના પ્રતાપથી ભીમે હેડંબાને આકાશના તારા દેખાડ્યા હતા. બ્રહ્મચર્યનું વિશેષ પાલન કરતો હોવાથી તે દશ હજાર મણની ગદા ઉઠાવી ફરતો હતો અને તે અનેક શત્રુઓ તથા અસુરોને હણી શક્યો હતો.

તેમજ નર અર્જુનજી પણ બ્રહ્મચર્યના પ્રતાપથી એકના અનેક બાણ કરી શકતો હતો. બજરંગબલી હનુમાન પણ બ્રહ્મચર્યના પ્રતાપથી માઈલોના માઈલો સુધી આકાશગમન કરીને સમુદ્ર ઓળંગી શકતા હતા અને જીવનભર બ્રહ્મચર્ય પાળવાથી વજ્ર કાયાવાળા થયા હતા. શિવસંહિતામાં કહ્યું છે કે :-

મર્ષા બિન્દુ પાતેન, જીવનં બિન્દુ ધારણાત્ ।
તસ્માદતિ પ્રયત્નેન, કુરુતે બિન્દુ ધારણમ્ ॥
(શિવસંહિતા)

બ્રહ્મચર્યના બિન્દુપતનથીજ મૃત્યુ છે, બ્રહ્મચર્યના બિન્દુ-ધારણમાંજ જીવન છે; માટે દરેકે અતિ પ્રયત્નપૂર્વક બ્રહ્મચર્ય ધારણ કરવું જોઈએ.

ભગવાન શંકરે બ્રહ્મચર્યના પ્રતાપેજ હળાહળ વિષનું પાન કર્યું, છતાં સ્વસ્થ (નિરોગી યા તંદુરસ્ત) રહી શક્યા હતા, તેજ બ્રહ્મચર્યનો પ્રતાપ છે. બ્રહ્મચર્ય સંબંધી ભગવાન શંકર કહે છે કે :-

સિદ્ધે બિન્દૌ મહારત્ને, કિંમ્ ન સિદ્ધતિ ભૂતલે ।
યસ્ય પ્રસાદાન્મહિમા મમા ધ્યેતા દશો ભવેત્ ॥
(શિવસંહિતા)

જે બ્રહ્મચર્યના પ્રભાવથી સંપૂર્ણ બ્રહ્માંડમાં મારો આટલો મહિમા ગવાયો એજ બિંદુ બ્રહ્મચર્યના પ્રતાપથી જગતમાં એવું કયું કાર્ય છે કે જે સિદ્ધ ન થાય ?

પિતામહ ભીષ્મબ્રહ્મચર્યના પ્રતાપથી અનેક યુદ્ધો જીત્યા એટલું જ નહિ પણ બાણશય્યા પર દિવસોના દિવસો પસાર કરી શક્યા. અનેક ભાલા-બાણ વાગેલાં તેની ઈજાની અસરતેમને ન થતાં તેઓ પ્રભુમાં સ્થિર લક્ષ્ય રાખી શક્યા અને તેવી સ્થિતિમાં દુઃખની હાય વરાળ ન કરતાં દુઃખમાં પણ ધર્મચર્યા અને જ્ઞાનચર્યા કરી તેઓ દિવસો વ્યતીત કરી શક્યા હતા. દીર્ઘકાલ પર્યંત બ્રહ્મચર્ય પાલન કરાવ્યા બાદજ પ્રજાપતિ બ્રહ્માએ ઈંદ્રને બ્રહ્મવિદ્યાના ઉપદેશનો અધિકારી માન્યો હતો.

ત્યારે ચાલુ જમાનામાં બ્રહ્મવિદ્યાનો ઉપદેશ લેવા જતાં પહેલાં કોઈપણ બ્રહ્મચર્ય પાળતું નથી અને બ્રહ્મપ્રાપ્તિના કર્મ અગર પ્રયોગ કરતાં અગાઉ અસલના જમાનામાં ઓછામાં ઓછા નેવું દિવસનું બ્રહ્મચર્ય પાળ્યા બાદ પ્રયોગ યા બ્રહ્મપ્રાપ્તિકર્મ કરી શકાતું હતું. તે સિદ્ધાંત આજે રહ્યો નથી, તેથી જ બ્રહ્મચર્યની ખામીને લીધે પ્રયોગનું કાર્ય ઉત્તમરીતે કરી શકાતું નથી અને ગુરુપુણ્યથી ધ્યાનમાર્ગમાં ઊંચે ચઢ્યા બાદ ત્યાં ટકી શકાતું નથી. તેમજ માનસિક વિચારોના પ્રવાહોમાં જેની પાસે બ્રહ્મચર્યનું વજન નથી તે તરણા માફક ગમે તેમતાણાય છે. તેથી જ કઠોપનિષદ્ અને ભગવદ્ગીતામાં કહ્યું છે કે :- યદિચ્છન્તો બ્રહ્મચર્ય ચરન્તિ ॥ ‘પરમાત્માની પ્રાપ્તિને ઈચ્છનારા બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરે છે’ અને ‘બ્રહ્મચર્ય બ્રહ્મપ્રાપ્તિ સાધનમ્ ॥’ (સ્મૃતિ) :- બ્રહ્મપ્રાપ્તિનું સાધન તેજ બ્રહ્મચર્ય છે.

બ્રહ્મચર્ય વિના શારીરિક શક્તિ હોતી નથી. શારીરિક શક્તિ વિના માનસિક શક્તિ હોતી નથી અને માનસિક શક્તિ વિના આત્મિક શક્તિ હોતી નથી. ઈશ્વર પ્રાપ્તિના પ્રયોગાદિ કાર્યોમાં ઠંડા જલે સ્નાન કરવામાં, ઉપવાસ કરવામાં, આસનો જાળવવામાં શારીરિક શક્તિની આવશ્યકતા રહે છે. માયાવી વિચારોને અટકાવવામાં બ્રહ્મચર્યના બળને રોકવાથી માયાવી વિચારો દૂર થતાં આત્મા અને કુટસ્થતત્ત્વ સ્વયં આત્મિક કર્તવ્ય કરી પ્રભુધ્યાનમાં નિમગ્ન થઈ શકે છે. માટે જેમને સંસાર સુખની, માનસિક શાંતિની અને ભગવત્પ્રાપ્તિની અભિલાષા હોય તેમણે આઠ પ્રકારના મૈથુન કર્મોથી દૂર રહી બ્રહ્મચર્ય પાળવું જોઈએ.

પ્રાચીન સમયમાં તત્ત્વવેત્તા વિજ્ઞાનીઓએ અને ઋષિમુનિઓએ આખરી સુખની શોધમાં નિત્ય સુખની પ્રાપ્તિ અને સદા દુઃખની નિવૃત્તિ માટે પરમાત્મતત્ત્વની પ્રાપ્તિનેજ મનુષ્યનું અંતિમધ્યેય સ્વીકાર્યું, કેમકે માનવહૃદય પરમાત્મતત્ત્વના અનુભવમાં આવી બ્રહ્માનંદ ન કરી શકે ત્યાં સુધી એક પ્રકારની અતૃપ્ત ક્ષુધાર્ત દશાજ રહેવાની અને સર્વ દુઃખોમાંથી કાયમી નિવૃત્તિ નહિ જ મળે. માટે મનુષ્ય માત્રે દેવદુર્લભ માનવદેહમાં આવીને સચ્ચિદાનંદની પ્રાપ્તિ માટે સતત પ્રયત્ન કરવો જોઈએ, કે જેમાં દેહનું પણ સાર્થક્ય છે. સરલતાથી પરમતત્ત્વની પ્રાપ્તિ માટે તત્ત્વજ્ઞ મહર્ષિઓએ મનુષ્યના સંસારિક કાર્યમાં બાધ ન આવે અને ક્રમાનુસાર માનવ સ્વયં મુક્તિમાર્ગે પોતાની ઉન્નતિ કરે, તે માટે પ્રત્યેક આર્ય બાલકના અંતરમાં બ્રહ્મપ્રાપ્તનું લક્ષ્ય સ્થિર કરાવી તેમને નિયમ-સંયમયુક્ત રાખીને સર્વ પ્રકારની શિક્ષા ગુરુઓદ્વારા અપાતી.

તે માટે પ્રથમ બ્રહ્મચર્યાશ્રમને તેના ધ્યેય તરીકે સ્વીકારી બ્રહ્મચર્યની અતિ કઠિન પરીક્ષામાં ઉત્તીર્ણ થઈ સતત કાર્યમગ્ન રહેવાની અને નાનામાં નાના તથા હલકામાં હલકા કાર્યથી માંડીને મોટામાં મોટા અને શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ઠ કાર્ય માટે બ્રહ્મચારીને અનુરૂપ (યોગ્ય) બનાવવામાં આવતો; તે પછી તે ગૃહસ્થાશ્રમમાં પ્રવેશતો. બ્રહ્મચારીના દેહ અને મુખ પર બ્રહ્મચર્યનું તેજ છલકાતું હોય તેવા તેજસ્વી યુવકનેજ ગૃહસ્થાશ્રમમાં પ્રવેશવાનો અધિકાર ગણાતો અને તેમાં બ્રહ્મપ્રાપ્તિનું લક્ષ્ય ધ્યાનમાં રાખી ધર્માજ્ઞાનુસાર ભગવત્ પરાયણ બુદ્ધિથી પ્રભુપ્રીત્યર્થે બ્રહ્મને અર્પણ કરીને વિશ્વકલ્યાણ વૃત્તિથી ઉદરપોષણ અને પિતૃતર્પણ માટે સંસ્કારી સંતતિનો જન્મ આપવા ગૃહસ્થાશ્રમ યોજાતો. તે ગૃહસ્થાશ્રમમાં જગતનો કટુ, મિષ્ટ અનુભવ લઈ સંસારમાં સુખ અને દુઃખમાંથી પસાર થઈ ત્રીજા આશ્રમવાનપ્રસ્થમાં પ્રવેશી પતિ-પત્ની ત્યાગ અવસ્થા કેળવતા. અને તેમાં પરિપક્વ મનોનિગ્રહ થતાં ફક્ત પુરૂષ સંન્યાસ દીક્ષા ગ્રહણ કરતો અને પત્ની એકાંતમાં પ્રભુસ્તવન કરી પેટ પોષણ કરવા સિવાયના દરેક કાર્યથી વિરક્ત જીવન ગાળતી. આ રીતે પતિ-પત્ની બંને પ્રભુપ્રેમમાં મસ્ત બની મોક્ષ માટે જીવતાં અને પરમાત્મામાં લીન બનતાં. હાલના સમયમાં આવી પ્રથાઓ રહી નથી અને કવચિત્ (કદાપિ) હોય તો તે કોઈને પ્રિય નથી તેમજ તેમાં કોઈને શ્રદ્ધા નથી. તે બધાનું કારણ બ્રહ્મચર્યનો નાશ છે કે જેથી યુવાનો અલ્પાયુ અને રોગગ્રસત જીવન જીવુ છે. તેઓ પાયળી અવસ્થામાં વધુ દુઃખી અને રોગી થાય તેમાં કોનો દોષ?

(વધુ આવતાં અંકે)

गुरुभावः परं तीर्थ अन्यतीर्थ निरर्थकम् ।
महाहंकारगर्वेण विधातापोढालेन य
भ्रमत्सिमन् स संसारे घटीयंत्र यथा पुनः
अेकाक्षरप्रदातारं यो गुरु नैव मन्यते
श्चानयोनिशत गत्वा यांडालेष्वपि जयते
गुरुत्वागाढ्भवेन्मृत्युं मंत्रत्यागाद्दरिद्रता
गुरुमंत्रपरित्यागी रौरव नरक प्रजेत् ॥

જે પોતાના ધર્માનુચાર્યાઓનું કલ્યાણ ઈચ્છે છે તેજ સદ્ગુરુ છે અને જેનો સદ્ગુરુ પ્રત્યે સંપૂર્ણ પ્રેમભાવ છે, તેને ભાવભક્તિજ શ્રેષ્ઠ તીર્થ છે અને ઈતર તીર્થો તેને માટે નિરર્થક છે શાથી કે તે પોતાની અનહદ ગુરુભક્તિથી તીર્થોમાં જે ફળ મળતું હોય તેના કરતાં હજારો ઘણું ફળ પ્રાપ્ત કરી શકે છે. તેને તીર્થોનાં ફળ લેવાની જરૂર શાની હોય ? ગુરુભક્તિથી વિમુખ રહેનારા તપ, વિદ્યા, જ્ઞાન અને બળથી અતિ ગર્વિષ્ઠ બનેલા જીવાત્માઓજ આ સંસારમાં ઘંટીના ચક્કની પેઠે જન્મમરણના ફેરામાં વાર વાર ભટકે છે. તેમજ ઝૂંકાર મંત્રનો બોધ દેનાર સદ્ગુરુને જે માનતા નથી અને પૂજ્ય ભાવના ધરાવતા નથી, તે સો અવતાર કૂતરાના ભોગવી અંતે ચાંડાલની યોનિને પામે છે. તથા સદ્ગુરુના આશ્રયનો ત્યાગ કરવાથી મનુષ્ય મૃત્યુ પામે છે, અર્થાત્ જ્ઞાન, ધ્યાન અને આત્મબળ નષ્ટ થતાં તે પશુવત જીવનવાળો બની જાય છે અને મંત્રત્યાગ કરવાથી ભિખારી થાય છે અર્થાત્ જે મંત્રના બળ વડે પાપ ધોઈ શકતો હતો અને આત્મબળ વધારી શકતો હતો તે મંત્ર ત્યાગવાથી પાપ ધોવાતું નથી. તેથી આત્મબળ નષ્ટ થઈ પાપમાં ડૂબી જાય છે, જેથી આત્મિક જ્ઞાન અને ધ્યાન વિનાનો મનુષ્ય ભિખારી છે અને ગુરુ તથા મંત્ર બંનેનો ત્યાગ કરનાર રૌરવ નરકમાં પડે છે. કેમકે મંત્ર ત્યાગ્યો હોય તો પણ ગુરુ સન્માર્ગે પાછો વાળી લે છે, પણ જ્યાં ગુરુનોજ ત્યાગ કર્યો ત્યાં આત્માના કલ્યાણના દ્વાર સદાને માટેજ બંધ થઈ જાય છે. અત્યંત ભક્તિવાન મનુષ્ય ગુરુની કૃપા મેળવી મોક્ષપદ પ્રાપ્ત કરે છે.

છુટક નકલ રૂા. ૫-૦૦
વાર્ષિક લવાજમ રૂા. ૬૦-૦૦

Chetavni (GUJ) RNI No. GUJ GUJ / 2005 / 16095
Postal Regd. No. GAMC-1507/2015-2017 Valid up 31-Dec-2017
Posted at Ah'd PSO On 27th of Every Month
Licence to post without Prepayment No.
CPMG/GJ/129/2015-17 Valid upto 31-12-2017

સાચો ત્યાગી ભક્ત

સાચા ત્યાગી ભક્ત કોને કહેવાય ? તે પણ જાણી લો હનુમાનને મોતીની માળા આપવામાં આવી, પરંતુ તેને તોડીને જોતાં તેમાં રામ ન જણાયાથી હનુમાને તે ફેંકી દીધી. કેમકે તેમને રામ સિવાયનું સર્વ હરામ હતું, તેથી ફેંકી દીધી. કેમકે તેમનાથી હરામની વસ્તુ રામને ન ધરાવાય અને ધરાવ્યા વિનાની વસ્તુ હનુમાનથી ન ખવાય. જે માન, મહતા, કીર્તિ, યશ આદિનું હનન કરી શિષ્ય યા સેવક ભાવે જીવન ગુજારે તે તથા માન ને હનન કરે તે માનહર્તા હનુમાન છે. જે બહુમાન મેળવવા ઈચ્છે યા માન લેવા દોડે તે હનુમાન નહિ પણ અભિમાન છે. માન તરફ દોટ મૂકે તે અભિમાન અને માન મળતાં દૂર ખસે, માન-મર્તબા, માન પત્રો, યશ ન સ્વીકારે તે જ હનુમાન સમાન સાચા ત્યાગી ભક્ત છે તેથી કહ્યું છે કે :-

**માન તજે, મોટાઈ તજે, તજે સત્તા સ્વમાન;
“વલ્લભ” કીર્તિ, અભિમાન તજે, નિશ્ચય બને તે હનુમાન.**

વર્ષ-૧૧, અંક-૧૨, સંવત ૨૦૭૨ માગશર વદ-૨, રવિવાર ૨૭-૧૨-૨૦૧૫

માલિક, મુદ્રક/પ્રકાશક અને તંત્રી : જયવર્ધન રમુજીલાલ વ્યાસ
વલ્લભવાડી રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.
દ્વારા તા. ૨૭-૧૨-૨૦૧૫ના રોજ પ્રસિધ્ધ કર્યું.
ચેતવણી કાર્યાલય : વલ્લભવાડી, રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.
મુદ્રણ સ્થળ : ભવાની ઓફિસેટ, ૩/૨૦, કેલાસ એસ્ટેટ, ઓઢવ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૧૫.